

De mens als nieuwe God

Katholiek Nieuwsblad, 13 oktober 2016

door Annie Schreijer-Pierik, lid van de CDA-delegatie in het Europees Parlement

[KatholiekNieuwsblad](#)

Nieuwe technieken om menselijk DNA te kunnen veranderen zijn zorgelijk.

Vorige week werd ik weer eens hard opgeschrikt uit de dagelijkse beslommeringen. Ik las in De Volkskrant over de techniek om DNA te veranderen. De Amerikaanse onderzoekster Jennifer Doudna heeft vier jaar geleden een nieuwe manier gevonden om erfelijke eigenschappen van levende wezens te herschrijven.

Ongemakkelijk

Opgetogen vertelt deze mevrouw dat ze muizen wil aanpassen zodat ze op twee benen lopen. "Is dat niet cool?", zegt ze. Ik weet niet wat uw mening is, maar ik vind dat helemaal niet cool.

Integendeel, ik voel me er heel ongemakkelijk bij. De wetenschap veroorzaakt hier iets, waarvan we de gevolgen totaal niet kunnen overzien. Muizen die op hun achterbenen lopen zijn leuk in tekenfilms, maar niet in het echt. Wat zijn de risico's als zo'n diertje ontsnapt? We kunnen het niet overzien.

Knap evenwicht

God heeft de natuur geschapen met een heel knap evenwicht. Een ecosysteem dat volledig in balans is. Zo veel dingen hangen met andere dingen samen: de voedselketen, het klimaat en de seizoenen. Het lichaam heeft organen, hormonen en machtig mooie groeiprocessen.

De mens is al bezig dat evenwicht vreselijk te verstoren. Vele diersoorten verdwijnen doordat de mens leefgebied inpikt. We stoken de aarde hoger op dan goed is.

Is dit het rentmeesterschap dat God als opdracht gaf aan Adam en zijn nageslacht? Ik denk van niet. We moeten dicht bij de natuur blijven. De mens moet zeker niet op de stoel van God gaan zitten.

Medische mogelijkheden

De Amerikaanse onderzoekster Doudna zelf ziet allerlei voordelen. Ze denkt vooral aan medische mogelijkheden. Ze wil vele erfelijke ziekten voorkomen door tijdig het DNA aan te passen. Bijvoorbeeld door cellen van een bloedziekte uit het lichaam te halen en te 'herprogrammeren'.

Dat klinkt allemaal prachtig op papier. Het is een vorm van naastenliefde om zieken te helpen genezen of zelfs ziektes te voorkomen. Maar ook hier vraag ik me af wat we allemaal overhoop halen. In de VS bestaan al ivf-klinieken waar je een jongetje of een meisje kunt bestellen: dat moeten we niet willen. In China creëerde het

één kind-beleid een overschot aan jongetjes: de hele samenleving raakte ontwricht.

In verkeerde handen

Het is bovendien maar een kleine stap om zo een 'supermens' te ontwerpen. Wilt u alleen maar kinderen met blauwe ogen? Wilt u alleen blanke kinderen? Wilt u kinderen die nooit kaal worden? Het komt allemaal binnen handbereik.

Het ergste is: ik ben er zeker van dat sommigen misbruik maken van de mogelijkheden. Kwaadwillenden kunnen er wellicht bepaalde types mensen mee ontwikkelen. Wordt het tekenfilmachtige leger vol domme vechtjassen werkelijkheid? Wellicht is de techniek zelfs te gebruiken om de bevolking van een vijandig land uit te roeien – het wordt immers ook mogelijk om ziektes toe te voegen aan het DNA? De werkelijkheid wordt vast heel anders (en erger) dan we kunnen verzinnen.

Onbekende gevolgen

Het maakt me allemaal behoorlijk bezorgd. Het gebeurt vaker dat dingen met goede bedoelingen worden ontwikkeld, maar in verkeerde handen komen. Denk maar aan iets simpels aan dynamiet: het was bedoeld om de mijnbouw te helpen. Maar criminelen vonden het ook handig om er mensen, banken en andere zaken mee op te blazen.

In de landbouw zijn we al langer gewend om planten en dieren te ontwikkelen. Maar dat gaat toch op een veel lager en trager niveau. Het duurt tientallen jaren om een nieuw type roos te 'kruisen'. We kunnen nog wel overzien wat de gevolgen zijn als we generaties van koeien kruisen die meer melk geven. Dat blijft veel dichterbij de natuur. Met het herschrijven van DNA veranderen we de Schepping resoluut. Met onbekende gevolgen.

Geen bedenkingen

De Amerikaanse DNA-wetenschapster heeft helaas geen bedenkingen. Ze lijkt me hopeloos naïef. Ze spreekt in het interview over "een interessant moment in de menselijke evolutie. het ligt opeens in ons vermogen om de evolutie te veranderen. Ons DNA te herschrijven".

De mevrouw lijkt me een meisje dat op straat een staaf dynamiet vindt en het open maakt om te onderzoeken. 'Een interessant moment' is dan nogal zacht uitgedrukt.

Kandidaat voor Nobelprijs

Volgens De Volkskrant was deze mevrouw Doudna kandidaat voor de Nobelprijs voor de Geneeskunde. Het is maar goed dat de onderzoekster maandag de Nobelprijs niet kreeg. Maar dat is een detail.

Zorgelijk is vooral dat we de ontwikkeling van deze DNA-aanpassingen amper kunnen tegenhouden. We kunnen als parlementsleden formeel verboden opleggen. Dat helpt misschien een beetje voor Europa op bepaalde terreinen. Maar we weten dat onderzoekers gewoon doorgaan in andere landen of in de illegaliteit.

Ik mag hopen en bidden dat God dit onderzoek in goede banen helpt sturen.

Overgenomen met toestemming van Katholiek Nieuwsblad.